

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE C

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Ploj razkrinkan.

Sprejeli smo od neoporečno zanesljive strani poročilo o Plojevih mahinacijah ob koncu zasedanja državnega zbora. To poročilo nam kaže na eni strani v bengalični luči zakulisno delo dvornega svetnika Ploja — na drugi strani pa nam daje šele potrebno pojasnilo, zakaj da so nemški, osebno tudi krščansko-socialni listi započeli ob sklepu zasedanja tako srdito osebno gonjo zoper voditelje slovanske akcije, češ, da so delali obstrukcijo le iz osebnih razlogov. Čuditi se je moral vsakdo tem neprestanim osebnim napadom, ki niso imeli niti najmanjšega stvarnega temelja, med tem ko so stvarni razlogi za odločno postopanje akcijskih strank bili tako jasni in prepričevalni, da je politični slepec moral izpredviditi njihovo obločujočo veljavnost.

Zdaj je zadeva popolnoma pojasnjena. Vsa ta gonia je delo c. kr. dvornega svetnika Ploja. Takoj, ko je bilo sklenjeno v »Slovanski Jednoti«, da se v poletnem zasedanju za proračunom ne dopusti nobena razprava več in ko so bili potem vloženi nujni predlogi čeških agrarcev in Slovencev, jel je c. kr. dvorni svetnik Ploj osebno trošiti po kuloarjih, da se je započela obstrukcionistiška akcija samo zato, ker hočeta postati Prašek in Šusteršič ministra. To je trosil Ploj osebno tudi pri Nemcih, zlasti pri krščanskih socialcih. Glede na ostro politično nasprotstvo med Nemci in »Slovansko Jednoto«, ki se je še poostrišlo ob priliki razprave glede na oderuško bosansko banko, ni bilo Ploju težko, da je dobil poslušna in tudi verna ušesa. V ostrem političnem nasprotstvu je zanetil še plamen osebnega sovraštva, ob kojem je uspeło osebno obrekovanje, ki je igralo v gonji nemškega časopisja tako veliko vlogo.

Razume se, da je dospela Plojeva novica tudi do c. kr. vlade.

Zdaj je jasno, zakaj je vse nemško in vladno časopisje s tako trmoglavostjo trdilo, da je bila slovanska obstrukcija započeta iz osebnih razlogov, ker hočejo nekateriki postati ministri.

Če ne najde slovansk »opoziciionalen«
poslanec, poleg tega še član parlamentarne komisije »Slovanske Jednote«
in podpredsednik »Jugoslovanskega kluba«, ki širi tako gorostasno novico, — potem ni zameriti nemškemu in vladnemu časopisju, da se take novice oprime in jo fruktificira za svoje protislovanske name-ne! Slovenski poslanec, podpredsednik »Zveze južnih Slavena«, ki daje sovražni-kom vsega Slovanstva orožje v roke zoper Slované — to je najžalostnejši pojav zadnjega časa. Zares, daleč smo prišli, da je kaj takega mogoče! In to se drzne mož, ki nima nobene zaslonbe več v svojem volivnem okraju; mož, ki dobro zna, da je izgubljen, kakor hitro dobe volivci prili-ko pokazati z glasovnicami, da je do-igral svojo usodno vlogo. — Seve, druge-ga ni pričakovati od moža, ki ima čelo, da še dalje obdrži svoj mandat, dasitudi so mu volivci pri deželnozbornskih volitvah dali zasluženno brco — od moža, ki je bil svojedobno izvoljen od »Kmečke zveze«
— ki ji je pa takoj po volitvah pokazal fige in se pridružil tistim liberalcem, ki so pobijali njegovo volitev.

Seve, Ploj je iskal in dobil za enkrat nagrado za svoje početje. Nemci so mu dali mandat v delegacijo — iz hvalečno-sti, da jim je dal orožje v roke zoper na-rodne Slovence. Nemci mu pa tega man-data niso dali na svoj račun, marveč na račun poštenih, narodnih Slovencev, ki bi bili po pravici, po pisani pogodbi, morali dobiti ta mandat.

Slovensko ljudstvo, kako boš sodilo takega poslanca?

II. velehradski shod.

Velehrad, 31. julija.

Popoldne se je Velehrad oblekel v slavnostno obleko. Cerkev je okrašena, s stolpov in s hiš okoli cerkve plapolajo za-stave, na velikem prostoru okolu cerkve je živahno gibanje. Ob treh se je pripeljal olomuški nadškof dr. Bauer; zvonjenje in godba ga pozdravi. Udeležnikov shoda je že nad 100, in vedno še prihajajo novi. Se nikoli niso bili na Velehradu zbrani tako odlični zastopniki najrazličnejših narodno-sti. Kako zanimiv pogled! Koliko različ-nih tipov! Posebno pozornost vzbujajo zastopniki vzhodnega obreda (okolu 20), nekateri izmed njih imajo popolnoma ori-entalški značaj, dolge lase, častitljive br-de, visoke kape. Med njimi je nekoliko za-črnelih Rumunov, trije Grki iz Italije, en Bolgar, okolu 15 Rusinov in Rusov. Iz Ru-sije je prišlo doslej že okoli 10 zastopni-kov, Litvinov, Poljakov in Rusov. Fran-cozi so štirje; posebno živahen je profesor Gratieux, ki se vedno živahno razgovarja s Slovani v lepi in gladki ruščini, poln navdušenja za Slované. Moravsko ljudstvo prihaja prepevajoč v trumah k shodu apo-stolstva sv. Cirila in Metoda.

V veliki dvorani se ob štirih popoldne začne zborovanje. Znani voditelj Mora-vanov dr. Stojan pozdravlja udeležence. Pokroviteljstvo shoda je prevzel olomu-ški nadškof, ki v klasični latinščini navdu-šeno pozdravlja shod na tleh, posvečenih po stopinjah in delu svetih slovanskih apostolov, ki sta na Velehrad prinesla sv. ostanke sv. papeža Klementa, jih pren-ešla v Rim, s svojim delom pa sta pripra-vila pot drugemu Klementu, Dvořaku (Hofbauer), moravskemu rojaku, ki je bil letos v Rimu proglašen za svetnika. S tes-nimi vezmi smo torej združeni z Rimom; a obnavljajo se tudi vezi z vzhodom. Ra-stislavov Velehrad je sicer v razvalinah, a Velehrad sv. Metoda še stoji in se vedno sijajneje dviga iznad razvalin. Prepričan sem, tako končuje nadškof, da se nam obeta velika bodočnost!

Za predsednika je izvoljen metropolit Šeptickij, mož orjaške postave, ki sedaj prvikrat tudi v vseh zunanjostih nastopa kot cerkveni dostojanstvenik vzhodne cerkve. Pozdravlja vse udeležence, s po-sebnim veseljem pa pozdravlja zastopnika vzhodne nezedinjene cerkve (Malceva in Geken), ki sta prva prišla, da se skupno z nami posvetujeta, kako bi mogli obnoviti delo svetih slovanskih apostolov.

Nato poda zgodovinar Východil krat-ko zgodovino Velehrada. Za njim je ob-delal isto vprašanje profesor v Ogrskem Gradišču dr. Neveřil z arheološkega stališča. Na arheološkem shodu morav-skem se je leta 1903 sklenilo, da se bo za-čelo kopati; res se je kopalo do 1906 in se marsikaj važnega našlo. Neveřil je študi-ral med tem tudi izkopnine bulgarske sto-lice v Abobi na Bolgarskem in prišel do prepričanja, da je moral biti Velehrad na podoben način utrjen in bi torej teritorij starega Velehrada po njegovi misli obse-gal današnji Velehrad in Staré město do Ogrskega Gradišča. Središče tega kom-pleksa utrdi pa da bi bil sedanji Velehrad. Prepričan je, da bodo prihodnja izkopava-nja potrdila to misel.

Zvečer je bila procesija in pridiga in pobožnost v cerkvi, ki jo je vodil nadškof olomuški.

Med novimi gosti danes moramo omeniti več Rumunov in rusinskih duhov-nikov iz Ogrske, Kalisza, igumena Bazi-ljancev iz Žolkve pri Lvovu, Okolo-Ku-lak, urednik ruskega lista »Věra i žyznj«
v Peterburgu, nekaj Litvancev, katoliških Rusov, rusinski poslanec Dawydiač, dr. Vjradí, ravnatelj unijatskega semenišča v Zagrebu, Šajatovič, kanonik v Križevcih, pazman, profesor iz Zagreba, Dujmušič, urednik »Vrhbosne«
v Sarajevu; Sypiagin iz Peterburga, prof. Sokołowski iz Varša-ve, prof. Zdziechowski iz Krakova. Poleg

teh pa še nebroj drugih iz vseh slovanskih dežel.

Tudi vreme se nam je razvedrilo in gotovo bodo prihodnji dnevi kar najlepši v vsakem oziru. Uvod je bil nad pričako-vanje sijajen. Pravi se prične šele jutri (v nedeljo).

× × ×

Velehrad, 31. julija.

Shod se še ni pričel. Šele zvečer se otvori, a vendar je že veliko življenja v samostanskih zidinah. Glavne osebnosti, ki nastopijo, so že tu. Ogledujejo si okoli-co, veliko cerkev, slavno Cirilko, o kateri trdijo, da stoji na njenem mestu kapelica že iz časov Metodovih, — kdo ve? Kdo vé, tudi koliko je prazprav stara velika cerkev v svojih začetkih, — z gotovostjo jo vsaj v 13. stoletje lahko postavimo; zadnjič pa so ji pročelje popravili šele pred 9 leti, ker je požar pokončal zvonike. Ne zanima nas tudi toliko vprašanje, kje je pravzaprav stal stari Velehrad. Jeli to bila sedanja vas Velehrad, ali je Staré Město (kakih 6 km oddaljeno od sedanje-ga Velehrada) kakor trdijo nekateri prei-skovavci velehradskih starin — gotovo pa je stal približno na istem mestu kakor se-danji.

Danes nam je to vseeno! Za nas je Velehrad nekaj velikega, ker nas spomi-nja na veliko delo slovanskih apostolov. Za nas je Velehrad nekaj veličastnega, ker v duhu gledamo, da njegova staro-davna slava vstaja iz razvalin! Na mestu, posvečenem po spominu slovanskih apo-stolov, se zbirajo danes cerkveni dostoj-anstveniki in učenjaki raznih narodov in dežel, da bi vsaj nekoliko obnovili delo, ki sta ga zasnovala sv. Ciril in Metod.

Tu je že metropolit rusinski iz Lvova Szeptycki. On je praktični delavec na polju dela, ki se zanj shod zanima, saj je vse svoje življenje posvetil reorganizaciji uni-rane rusinske cerkve. Visoka, častitljiva postava je. Tudi več drugih Rusinov, po-sebno iz severne Ogrske je navzočih. Tu vidimo že Palmierijsa, pisatelja znanega dela »la chiesa russa«. Avguštinec je, s častitljivo sivo brado.

Tu so štirje Francozje: P. Jugie, A. S. Salaville (oba iz Carigrada), člana ori-entalске akademije v Carigradu, asump-cionista, drugi med njimi, urednik ugledne revije »Echos d'Orient«. Z njima je P. Germain iz Slivna v Bulgariji.

Posebnost tega shoda je, da so se pr-vikrat odzvali tudi pravoslavni. Do sedaj sta tu protoiserij ruskega poslanstva v Berlinu Aleksij Maljcev, po svojih spi-sih o liturgiji znan na vzhodu in zapadu. Z njim je njegov tajnik istotako znani Gěfen. Pričakuje se pa še vseučilišk. prof. iz Peterburga, Jacimirskega. Jako nepri-siljeno občujeta in ne kažeta prav nobene nezaupnosti nasproti zapadnjakom. Tudi nekaj drugih Rusov je tu, ki se ne poka-žejo mnogo. Mogoče kaki konvertiti.

Tu je že prof. Gratieux iz Châlons sur Marne.

Seveda nikjer ne manjka popularnega poslanca, ljubitelja Velehrada, dr. Stojan-na — saj je tako tesno zvezan s tem kra-jem!

Izmed Slovencev smo opazili dosedaj dr. Grivca in dr. Perněta (katehet na gim-naziju v Kranju), vendar se jih še več pričakuje.

Vse kaže, da bo shod kar najlepši, že-limo si le tudi od slovenskega občinstva veliko zanimanja in razumevanja za nje-gova stremljenja.

Španske zadrege.

Mati sedanjega španskega kralja je izročila svojemu sinu kralju Alfonzu lepo vrejeno državo. Delala je modra Habs-buržanka v miroljubnem smislu. Seveda novi kralj tudi ni mogel vsega napraviti čez noč. Nesreča za Španko je, ker je stopil kralj Alfonz po kraljici v ožjo zvezo z Angleško. Na kralja vpliva po angle-

ških inspiracijah. Angleški kralj Edvard je dobro izbral položaj in izbral Špan-sko proti vplivu »prijateljske«
Francoske v severni Afriki. Zapletel je tako Špansko zdaj v nevarno kolonialno vojsko, ki se je boje celo velike države. Saj je znano, koliko žrtev je stala Angleže vojska z Buri in koliko težav so že imeli s koloni-alnimi vojskami Italijani in Nemci.

BARCELONSKA VSTAJA.

Uradno se poroča, da se je v Barce-lono povrnil red. Veliko oseb so zaprli. V mestu je bilo 8000 vojakov. Po drugih poročilih je pa trajal v soboto v Barcelo-ni še boj. Poročila o barcelonskih žrtvah si nasprotujejo. Eni poročajo, da je bilo ubitih 400, druga pa da 1300 oseb. Ustre-lili so v soboto 70 vstašev, ki so jih prijeli z orožjem v rokah. Neki kapitan poroča, da je videl v Barceloni izprevod 10.000 revolucionarjev, na dolgih drogih so no-sili krvave glave, opečne človeške ude in ostanke pomorjenih oseb. Peli so pre-kucijske pesmi. Niti vojaki in ne policija ni nastopila proti vstašem. »Matinov«
poročevalec je videl v terek napad orožni-kov na barikade. Vstaši so napeli žice. Orožniki so popadali in so jih vstaši po-klali. Vstaši so oplenili več sto hiš in jih potem zažgali. Naskočili so tudi bolnišni-ce, pretepali usmiljenke in celo bolnikom niso dali miru. Uničili so vstaši vse bar-celonske cerkve in samostane. Mnogo re-dovnikov in redovnic so pometali v ogenj. Pomorili so do 150 redovnikov in redov-nic. Španska armada ni poznala nobene šale. Ker ni bilo mogoče prodirati zaradi razpetih žic pehoti in konjici, so govorili topovi. Vojaki so na mestu vsakega usmr-tili, ako so ga zasačili z orožjem v rokah. Zdaj dela vojno sodišče na 10 krajih. V Barcelono so došle tri francoske vojne ladje.

PO ŠPANSKIH PROVINCAH.

Tudi na deželi se je pobiljšal položaj. V Tarragoni, Gaganju, Bilbau in Sara-gossi je mir.

Iz Madrida se poroča, da se napove-duje za ponedeljek splošna stavka. Sploh je vstaja bila skrbno pripravljena. Veliko socialno demokratskih društev je svoje člane popolnoma vojaško izvežbalo in jih oborožilo.

Z BOJIŠČA V AFRIKI.

Iz Melille se poroča, da je nastal mir. Topničarka »Pinbou«
obstreljuje sovraž-nike. V Melillo je došel zrakoplovni od-delek. Prvotna poročila o španskih izgu-bah v Melilli so bila pretirana. Španski vojaki so se borili v Malilli kakor levi. Španci imajo zdaj na afriškem bojišču 14 tisoč mož, Kabilov je 30.000. Španska vla-da je naročila v Londonu puškine granate, ki se z navadno patrono izstrele 300 m daleč. Kralj Alfonz namerava odriniti na afričansko bojišče.

KARLISTI.

Boje se, da porabi Katalonija splošno zmedo in se loči od Kastilije. V Figuerasu so imeli Karlisti shod. Pričakujejo le še princa Jaimeja, da se postavi na čelo vstaji.

Znanost in umetnost.

* Nov Trubarjev zagovornik se je po-javil v naši književnosti. Čuje pa na ime Dr. Kidriča, praktikanta dvorne knjižnice na Dunaju. Svojo učenost razklada v Drmotovih »Naših zapiskih«. Kidrič je ti-sti fant, ki piše v slovenske liste Plojeve zagovore, ker teče Ploju bolj težko slo-venska beseda izpod peresa. Obenem pa spušča tuintam v židovsko »Die Zeit«
po Plojevi protekciji kratke sestavke o Slo-vencih. Mož ima v dvorni knjižnici par knjig na razpolago, zato se je vsedel na sodni stol in začel prav komodno biti na levo in desno. Ker je slučajno sam pogle-dal par listin admontskega samostana, vpije bahato, da so Benkovič, Logar in drugi sami plonkarji, ki se niti ne zave-

dajo, kaj pišejo, oziroma citirajo. Gruđen, Kovačič, Medved itd. pa pačijo vedoma resnico, ker to pozna edinole Kidrič in k večjemu še dr. Prijatelj. Seveda je mož pri tem pozabil, da je negativno delo razdiranja veliko lažje kakor pa pozitivno in da je skrajno smel, če si upa očitati Benkoviču puhloglavost, plonkanje itd., drugim pa pačenje resnice, oziroma patetično besedičenje. Ogleda naj si onega, na katerega se rad sklicuje, namreč dr. Prijatelja in našel bo pri njem, da se izrazimo s Prijateljem samo besede, besede, besede, da se zakrije pomanjkanje pravega jedra. Ker je Kidrič s silno samozavestjo očital drugim lenobo, površnost in nespoštnost za znanstveno delo, ker je zasledil tuintam kak napačen citat, oziroma drugo naziranje, kakor ga ima sam, nam ne bode štel v zlo, če se postavimo na njegovo kritično stališče — saj to smatra menda za edino pravo — in si s tega stališča ogledamo njegovo pisarjenje: Kidriču ugaia v Trubarjevem Zborniku Čerinova razprava. Tu ne zna ničesar popravljati. In vendar ima ta članek precej napak — če so tiskovne ali Čerinove, ne bodemo tu preiskovali. In zdaj se naj fant spomni, kaj je pisal o Benkoviču, Logarju in drugih in naj obrne isto v dvojni meri nase, saj bi vendar moral zaslediti napake, ker ni praznoglavec, lenuh, površnež in zavijalec resnice.

Dnevne novice.

+ **Prevzvišeni gospod knezoškoč dr. Anton Bonaventura Jeglič** bode prisostvoval javni telovadbi naših »Orlov« v Kamniku dne 8. avgusta.

+ **Hrvatje in Slovenci.** Na »Slovenčevu« sobotno notico odgovarja »Agramer Tagblatt«, da bi bilo le želeži, da bi se od hrvaške strani s ravno tako prisrčnostjo vračalo našim slovenskim bratom. Žalibog se hrvaško časopisje premalo bavi s slovenskimi zadevami. Upanje je, da bodo naši politiki prijateljsko roko, ki se jim ponuja iz Slovenije, radostno prijel in trdno držali ter se z ničemer ne pustili odvrniti od hrvaško-slovenskega jedinstva.

+ **Nemški Narod** v soboto zopet zbada tržaškega poslanca dr. Rybača. Piše, da konstatuje na podlagi povsem zanesljivih informacij, da se je posl. dr. Rybač povabil k tisti seji, v kateri se je soglasno sklenil izstop iz »Narodne zveze«. Seja se je po »Narodu« vršila 10. m. m. Podtikuje Rybačevi pisarni krivdo, če mu ni bila izročena dotična brzojavka. Konstatiramo: 1. »Narod« ne pove, če je imela sejo »Zveza južnih Slavena«, 2. »Narodovim« zanesljivim informacijam ne verujemo prav nič, ker pozabljivim informatorjem ne gre nobena vera. 3) Verujemo Rybaču, da ni bil povabljen k seji. 4. Zabeležimo, da niti Plojeva »Sloga« ne trdi, da se je razdružila »Narodna zveza«, nasprotno naglašja, da se skupnost Jugoslovnanov mora ohraniti pod tem ali onim naslovom. Končno kondoliramo »Slovenskemu Narodu«, da mu celo Plojeva »Sloga« pravi, da se ji zdi pričkanje o tem vprašanju nepotrebno in pravzaprav krega »Narod« in pozabljivega njegovega informatorja, zakaj da je izčeblljal, da razpada »Narodna zveza«.

+ **Kako si misli Ploj jugoslovansko slogo.** »Sloga«, glasilo tistega slovenskega državnega poslanca, ki so mu lastni volivci ob zadnjih štajerskih deželnozborskih volitvah odpovedali zaupanje s tem, da ga niso poslali v štajerski deželni zbor, tistega poslanca, ki je svoj čas pozabil na koristi koroških Slovencev, piše, da je nepotrebno pričkanje o tem, če »Narodna zveza« še obstoji ali ne. Mož pravi, da skupnost Jugoslovnanov se mora ohraniti pod tem ali onim naslovom, toda istočasno mora zginiti vsa absolutistična komanda kranjskih dr. Šusteršičevih pristajšev in zavratno delovanje teh mož. »Ploj« bi torej rad imel tako jugoslovansko slogo, da bi vse plesalo, kakor bi on godel, da bi bil Ploj mali bog, vsi drugi poslanci pa njegovi oboževalci. Skromen mož res ni. O zavratnosti naših poslancev naj pa bo Plojeva »Sloga« lepo tiho, ker dozdaj niso še storili niti enega koraka, ki bi ne bil sklenjen soglasno ali vsaj z večino glasov »Narodne zveze«. Konstatiramo, da Plojeva »Sloga« ne trdi, da bi bila »Narodna zveza« razpala in da tako neposredno ovrže »Narodove« trditve.

+ **Družba sv. Cirila in Metoda in liberalci.** Sobotni »Nemški Narod« poziva na letošnje glavno skupščino »Družbe sv. Cirila in Metoda« s psovkami na našo stranko. Res jako nestrankarsko! Tisti liberalci, ki so bili leta in leta zvezani z Nemci, se upajo zapisati, da je vse slovenstvo naših »klerikalcev« golo farizejstvo. »Narod« pravi, da se na letošnji skupščini »Družbe sv. Cirila in Metoda« protestira proti germanizirajoči politiki vla-

de, proti brutalnemu nasilstvu Nemcev in proti ostudnemu brezdomovinstvu naših klerikalcev. »Narod« pa ne pove, če bodo protestirali tudi, ker je Hribar stiskal roke Stürgkhu, ker se Hribar baha, da ima zdaj pri germanizirajoči vladi vpliv in končno proti na las podobni »Narodovi« pisavi tistih nemških listov, ki nečejo priznati Slovencev, marveč nas vedno psujejo z vindišarji. Protestirajte proti sebi in svojim poslancem!

+ **Strahovlada in inkvizicija** sta stvari, ki pretreseta najmlačnejšemu liberalcu in najzabitejšemu socialnemu demokratu živce. Zdaj, ko so španski liberalci s socialnimi demokrati priredili menda po ljubljanskih septembarskih vzorcih nekaj hudih vstaj, so se spomnili naši liberalci inkvizicije. In sobotni »Nemški Narod« toči mile solze, ker je deželni šolski svet premestil nekaj učiteljev, ki so slučajno liberalci. Seveda je to liberalcem zelo hudo. Zato se pa »Narodu« sanja o inkviziciji, in prav robato buta po tercijskalkah in drugih podrepanih. Kljub odlični dr. Šusteršičevi izjavi, da ne misli postati nikdar minister, le še prorokuje, da je »minister in spē«, kar kaže, kako da bi »Nem. Narod« rad videl, da postane Šusteršič minister, in da mu je hudo, ker načelnik naše stranke prav nič ne stremi po pislih z napisom »Ljubi moj dr. Šusteršič«. Mi se moramo smejati, ko čitamo bolestne liberalne strahovladne sanjarije. Liberalci so nepredvidni, da se tako kisajo, ker nimajo prav nikakega povoda, da se pritožujejo o kaki strahovladi. Hočejo li s takimi trapijami doseči, da pričnemo mi loputati z loparjem po liberalnih učiteljih agitatorjih tako, kakor so ob času kranjske liberalne strahovlade liberalci mahali po naših učiteljih. Lahko jim ustrežemo, a že naprej naj znajo, da si s svojimi lamentacijami ne pridobe lavorjevega venca niti med liberalnim učiteljstvom, ker ako bi hoteli mi pričeti polniti naše predale z junaštvi liberalnih učiteljev, bi morali razširiti naš list. Gradiva imamo dovolj na razpolago. Lahko postrežemo, če bodo liberalci še nadalje uganjali neumnosti.

+ **Imenovanja na pošti.** Za poštne kontrolorje oficijale so imenovani poštni višji oficijali gg.: Josip Hvala, Mihael Kuščer, Leopold Wisjan, Benedikt Šauli za Trst in poštni oficijal J. Sirknik za Ljubljano.

+ **Za ustanovo Roseggerjevo,** katere ima namen, Slovence pritisirati na steno, podaril je graški lekarnar pl. Trnkoczy, brat ljubljanskega občinskega svetnika, takozvani temeljni kamen 2000 kron. Napredna stranka, le tako naprej!

+ **V odgovor liberalnemu dopisniku** »Slovenskega Naroda« iz Most: Resnici na ljubo konstatiram to-le: Glede zelarjske zadruge omenim, da nisem bil njen nasprotnik, ker sem kupoval od nje zelje, povedal sem pa, zakaj je zadruga imela izgubo pred tremi leti, ko smo tudi drugi trgovci z zeljem imeli velike izgube. Vzrok je bila velika konkurenca iz Moravske, vsled katere se naše zelje ni moglo prodati. Glede »spreminjanja svoje barve« konstatiram, da sem bil vedno zvest naprednjak po načelih S. L. S., za katero sem se vedno potegoval. Poznam vsa javnost kot moža, ki se vedno poteguje za resnico in pravico, kar pa marsikateremu ni všeč. Glede zadnje občinske seje v zadevi razširjanja šentpeterske šole konstatiram: Jaz nisem poročal ničesar v »Slovenca«, resnici na ljubo pa sedaj izjavim sledeče: Ko otvori g. Fran Zakotnik sejo, pove, da je na dnevnem redu pereče vprašanje glede razširjenja petrazredne šole v Mostah v šestrazrednico s 4 vzporednicami. G. župan predlaga, da naj se naprosi g. E. Predoviča, da naj dá v najem eno hišo na Selu, ki naj se pripravi za pet razredov. Nato sem se oglasil jaz k besedi in vprašal gosp. Elija Predoviča, koliko bi zahteval za to hišo. On odgovori: Hišo mora prezidati občina na svoje stroške, zavezati se mora, da bo šola v hiši 15 do 20 let in mora plačevati letne najemnine 1000 do 1200 kron, po preteku te dobe mora zopet občina izročiti g. E. Predoviču hišo v istem stanu, kakor je bila predno je prišla v njo šola. S pomočjo gosp. Matija Dolničarja se je sklenilo, da se hiša ne najame, ampak se prosi šolsko oblast, naj bode šolski pouk v 5 razredih dopolnjen, v 6. pa popoldne, dokler občina ne zgradi še ene šole v občini. Glede obljube za 500 kron, katere sem obljubil dati za novo šolo, vztrajam vedno pri svoji besedi, in jih bodem tudi izplačal takoj ko gospod Elija Predovič podari obljubljeno zemljišče v vrednosti 10.000 K in tudi plača v gotovini 1000 K. Izplačal pa bodem ne na poročilo »Slovenskega Naroda«, da je g. Elija Predovič daroval obljubljeno zemljišče in svoto, ampak takrat, ko bode imela občina v rokah darilno pismo in denar od strani g. Elije Predoviča.

Selo, 30. julija 1909.

Josip Oražem.

+ **Dvojna mera na avstrijskih poštah?** Mariborska »Straža« piše: Dosedaj so se razglednice, na katerih naslovni strani je bil prilepljen narodni ali kak drug kolek, brez vsega izročile adresatu. V najnovejšem času pa je treba za take razglednice plačati 10 h kazni, ker se vsled namigljaj poštnege ravnateljstva sinatrajo kot pisma. Dne 8. junija t. l. je poštno ravnateljstvo izdalo odlok, kateri trdi, da ni dvoma, da se morajo take razglednice taksirati kot pisma. Če je umestno, da se na ta način skuša preprečiti uporabo dohodnih ali narodnih kolekov in če je pametno, da se je izdal tak odlok prav ob letoviški sezoni, ne da bi se ljudstvo na to opozorilo, o tem naj razmišljajo višje oblasti. — O tem odloku v Ljubljani ni nič znano. Pri nas se razglednice s kakršnimkoli kolekom ne taksirajo. Ali je morda kak nemškonacionalni uradnik v Mariboru delal kaj na svojo roko. Našemu uredništvu je poslal somišljenik iz Opatije kolkovano razglednico, za katero smo morali plačati 10 h kazni. Pritožili smo se in danes dobili 10 vin. nazaj.

+ **Novice iz Cerknice.** Imeli smo izvanreden pogreb — treh mrličev naenkrat, česar ne pomnimo od tedaj, ko je tu razsajala kozava bolezen. Pokopana je bila ena deklica iz Marijine družbe in dva stara moža, med njima Fr. Otoničar, ki je bil krog 40 let cerkvenik v Podslivnici. — Voz je strl nogo mladeniču J. Ivančiču po domače Cavsovu na Raketu. Prepeljali so ga takoj v ljubljansko bolnišnico. — Sleparska ženska hodi po cerkniški okolici in nadleguje ljudi, češ, da so ji duhovniki naročili, naj nabira darove »za mašo« na Križni gori ali kje drugje. Kdor sleparico zasači, naj jo izroči v to poklicani oblasti. — Nevihta v sredo 28. julija je bila tudi pri nas zelo huda. Na Unču je toča napravila precej škode. V Zevšah in po nekaterih krajih na Javorniku je bilo še v četrtek dopoldne vse belo.

+ **Na Bledu** je bilo do 26. julija 1549 tujecev.

+ **Nesreča.** Iz Stranj pri Kamniku poročajo: Tu je umrla devet let stara Ivanka Kočarjeva, hčerka Miha Kočarja, po domače Pogačarja iz Zagorice, župnije stranske, za zastrupljenjem krvi. Mlajša sestra jo je pri spravljanju sena neprevidoma sunila v nogo z gnojnimi vilami. Zastrupljenje se je širilo tako hitro, da je bila drugi dan zdravniška pomoč nemogoča.

+ **Brat zaklal brata.** Iz Šmartna v tuhinjski dolini poročajo: Dne 26. julija je 25letni France Pistotnik, po domače Žumrov, iz Šmartna ves dan popival. Na večer okoli 9. ure je prišel domov in hotel zadaviti svojega očeta. Mlajši 15letni brat Janez, to videvši, pograbi nož in sune brata štirikrat v trebuh. Rane so smrtno in France bode bržčas umrl. Kdo je kriv? Slaba vzgoja in pa žganje. Pri nas se žganje pitje zelo širi in ljudstvo vedno bolj propada.

+ **Nesrečna smrt.** Iz Mengša poročajo: Tu je prekrival Janez Kopitar, gostič iz Mengša, streho na hiši gospe Jenčičeve. Naenkrat mu spodrsne in siromak pade na tla ter obleži mrtev. Star je bil okoli 30 let. Zapušča ženo in pet nedoraslih otrok.

+ **Mlad samoumorilec.** Pretečeno nedeljo se je obesil na skednju svojih starišev v Predtrgu poleg Radovljice 15letni čevljarški učenec Janez Erman. Fantič je bil vedno jako dostojnega in mirnega obnašanja in tisto nedeljo je bil še pri prvi maši. Okrog poldneva so ga dobili domači obešenega na skednju. Pred smrtjo se je še slekel do nazega. Vzrok samoumora je bila hipna blaznost.

+ **Nesreča na Ratitovcu.** Železniški dacar je padel 28. t. m. na Ratitovcu pri trganju cvetlic čez skalovje in se hudo pobil.

+ **Bankovcev po 50 glid. in 5 glid.** državni blagajni od 31. avgusta t. l. ne bo treba več sprejemati. V prometu je teh bankovcev še za dva in pol milijona kron. Do 31. avgusta se jih lahko še zamenja.

+ **Hrvaški poslanec dr. Pero Magdič** je letos na počitnicah na gorenjski Dobravi.

+ **K napadu na izvoščeka.** Okrajna sodnija v Višnji gori je že izpustila iz zaporu brata Vene, ki sta dné 18. julija Andreja Zupančiča, posestnika iz Litije, ko jih je pehjal na Plusko, ustrelila v hrbet. Zupančič je težko ranjen; ima pljuča na desni strani prestreljena. V bolnici še niso odstranili kroglice.

+ **Prijetnosti s kamniške železnice.** Kamniški vlak se je v soboto zjutraj na sredi proge nič manj kot dvakrat ustavil. V Trzinu se je ob progi splašil neki konj. Vlak se je tako prestrašil, da je obstal. Pri Klečah je imel Turkov hlapec tako naložen voz s premogom, da voza ni mogel spraviti s tira. Kamniški vlak je obstal in

prijazni potniki so hiteli na pomoč Turkovemu hlapcu, da je mogel izpeljati.

+ **Kdo vé?** kje se nahaja žena Julijana Klopčar. Odšla je iz Dobrepolj 29. maj. sprana vsled bolezni. Pustila je osem otrok. Za njo ni sledu. Ker se je bati, da je zblaznela, prosi se takoj njeno bivališče naznaniti mestnemu magistratu v Ljubljani ali pa županstvu v Dobrepoljah.

+ **Poročil** se bo prihodnjo sredo v Kranju gosp. prof. Ivan Masten z gđc. Anico Mayerjevo, hčerko gospe Marije Mayer. Iskreno čestitamo!

+ **Okolu prvega belopeškega jezera** je sedaj napravljena lepa pot.

+ **Iz goriških listov.** Umrla je v Gorici učiteljica Ana Lukman. — 40letnico svojega službovanja je praznoval predstojnik goriškega carinskega urada g. Ivan Trošt. — V čipkarsko šolo v Sovodnjah se je upisalo 40 čipkaric. — Novo kavalerijsko vojašnico ob Tržaški cesti izroči goriški magistrat vojaški oblasti dné 1. septembra. — Obesil se je v Pliskovici Alojzij Mržek, doma iz Komna, star 50 let. — Legar v Pevmi ponehava. V zadnjih dneh ni bilo nobenega novega slučaja bolezni.

+ **Tatvina v društvu tržaških postreščekov.** Sam se je ovadil Ivan Temporini, upravitelj in blagajnik »Društva tržaških postreščekov«, da je ukradel iz blagajne več tisoč kron.

+ **Izpraznjena srednješolska mesta.** Od 25. do 30. maleda sprano so bila razpisana sledeča mesta: Verouk: Znojmo (g. 10. VIII.). — Zgodovina-zemljepisje: Novo mesto na Dolenjskem (g. 15. VIII.). Znojmo (dekl. lic., prov. m., 20. VIII.). — Prirodopisje: Znojmo (dekl. lic., prov. m. 20. VIII.). Suplature (prošnje se upošljejo ravnateljstvu dot. zav.); Kraljevi Vinogradi (nem. g. D. I. gr., celoletna supl., 15. VIII.). Steyr (r., I. m. nl., celoletna supl., 8. VIII.).

+ **Za zgradbo »Češkega doma« na Dunaju** je dosedaj podpisanih 400.000 K. V tem domu bo tudi češko gledališče.

+ **Velika nesreča pri vojaškem streljanju.** Iz Gorenjske Doline se dodatno poroča o tej nesreči: Dne 26. julija zjutraj je primarširala 1. stotnija 9. lovskega bataljona iz Beljaka v Podkoren. Iz Beljaka so odrinili snoči ob polnoči in prišli po državni cesti ob 5. zjutraj v Podkoren. Ondi so počivali do pol 8. zjutraj, ter odrinili nato h Klanjskim jezerom, kjer so skuhal menažo, ob 10. uri pa so začeli pripravljati, da bi ostro streljali od 2. klanjskega jezera proti Mangartu in Travniku. Poveljnik stotnik Berger je z bataljonskim trobentačem med menažiranjem od jezera odrinil v škrbino zapadno od Malega Mangarta (Lanscharte v špeciinem zemljevidu), stopil ond s trobentačem na skalo ter dal z zastavo znamenje za streljanje. Kroglice so zažvižgale v stene kršnege Mangarta in zelenega Travnika. Toda hipno se stotnik Berger, zadet od kroglice in prestreljen zgrudi na tla. Krogla mu je prodrla leve prsi ter močno ranila za njim stoječega trobentača. Berger je nato kmalu izdihnil svojo dušo. Popoldne so mrliča prenesli v mrtvašnico na Fužine (Belo peč).

+ **Od čebel napaden** je bil te dni v Himelspergu hlapec Matija Kolbnik, ko je nakladal v šumi drva na voz. Med delom je konja privezal za neko drevo. Čebele so imele v bližini svoje zavetišče in jih je najbrže Kolbnik na kak način razdražil, da so planile po njem in po konju, ki je začel biti okoli sebe. Toliko je bil še pameten, da je hitro konja odvezal, kateri je kot blisk zbežal proti domu, da bi se rešil nadležnih čebel, ki so ga preganjale. To je bilo pa tudi za Kolbnika dobro, kajti vsaj polovico jih je odletelo za bežečim konjem. Še ostale so pa reveža tako opikale, da bo treba precej časa, da se popolnoma pozdravi. Mimo prišedši so ga končno rešili ljutih čebel.

+ **Pet let že volijo novega župana** na Igu. Okrajno glavarstvo se s takim zavlačevanjem izgovarja na vlado, gospodje pri vladi pa na okrajno glavarstvo. Sedaj poročajo liberalni listi, da so občinske volitve na Igu razveljavljene. Radovedni smo, kateri uradnik jim je to povedal. Ako je to res, pomerili se bomo vnovič z liberalci, vlada naj pa končno vendar enkrat naredi konec vednemu zavlačevanju.

+ **Za domobranske koleasarje.** Pri letošnjih vojaških vajah se bode osnoval oddelek koleasarjev. Rezervniki 3., 26. in 27. domobranskega pešpolka, ki so koleasarji, naj pridejo brez vsakega posebnega opomina k orožni vaji s kolesi, ki pa seveda morajo biti popolnoma rabljivi. Vsak vojak-kolesar dobi po končanih vajah 10 kron odškodnine.

+ **O zborovanju »Slomškove zveze«** v Zatičini je priobčil »Slovenski Narod« nedavno lažnjiv dopis. Od verodostojne strani se nam zagotavlja, da ni zatiški g. nadučitelj Kovač v nikaki zvezi z dotič-

nim dopisom, saj je »Narod« direktno napadel tudi njega, češ, da je prepustil šolsko sobo za zborovanje. Toliko resnici na ljubo.

— **V istrskem deželnem zboru** je bil soglasno sprejet zakon o provizoričnem določilu poslovne dobe občinskih zastopstev. Za deželne odbornike so izvoljeni dr. Zuccon, Andrijičič, Chersich, Appolonio in Salata. Nato je bilo zasedanje zaključeno.

— **K nesreči na morju** pri Kraljevi se nam poroča, da utopljeni hotelir ni bil lastnik hotela »Liburnia« Filip pl. Olschbauer, ampak lastnik hotela »Zagreb« Marko Arčanin.

— **Velik požar** je divjal včeraj v Št. Vidu pri Zatičih. Pogorelo je 11 objektov, 3 hiše v bližini župnišča. Vzrok požara — cigarete.

— **Drage marelice.** Pretečeni teden so jih prodajali okoli Rakeka in Cerknice po 64 v 1 n. kilogram! To je več kot židovsko. V Vipavi sadje gnije, par ur prož na jih naše gospodinje radi dragine kupiti ne marajo. Gospodarska društva v naših južnih krajih naj skrbijo bolj za reklamo! Naj se omogoči, da dobé naše gospodinje sadje vsaki čas direktno v košarah po 5 in 10 kg. Oferira naj se v sezoni sadje v košarah po 5 do 10 kg vsem gostilnam, trgovcem in uradnikom in sicer na deželo in v mesto. Zelo veliko kvintalov marelic bi se letos vkuhalo, ako bi se vedlo, kje je sadje dobiti. Čez leto nam sadje doma gnije, pozimi pa dobivajo naši gostilničarji in privatne družine vkuhanu sadje za drag denar iz Tirolske ali Češke!

— **Legar.** V Tupaličah je umrla pri Ajdovcu ena deklica za legarjem — dali so jo na pare — sedaj ležita baže že dve deklici v tej hiši za legarjem. Malo več strogosti bi bilo treba. Mrliški ogledniki bi morali bolj strogo nastopati in vsak tak slučaj naznaniti oblasti, drugače gorja v teh vaseh nikoli ne bo konec.

— **Novice od Device Marije v Polju.** Nova šola se je ustanovila v Zalogu, in sicer dvorazredna za vasi Zalog, Spodnji Kašelj in Podgrad. Čudno se nam le zdi, zakaj se z delom ne prične. Županstvo je sicer storilo vse potrebno, ali sedaj pa stvar zavlačuje okrajno glavarstvo in noče razpisati komisijskega ogleda. Zahtevalo se je od občine, da se prej še izvoli nov krajni šolski svet za Zalog. To se je tudi zgodilo. Pri zadnji občinski seji dne 25. t. m. so bili izvoljeni g. Jakob Dimnik, župan, Anton Snoj, Ivan Dimnik iz Zaloga za ude, gg. Ivan Stele in Fran Pangeršič, oba iz Zaloga, pa za namestnika. Smo radovedni, kake izgovore bodo iznašli sedaj zgoraj. Navadno se pri šolskih stvareh ustavljajo občine, pri nas pa je narobe. Občina želi prej ko prej postaviti novo šolo v Zalogu. Najela si je v ta namen potrebno posojilo. A od okrajnega glavarstva se pa stavlja ovire. — Šola pri M. D. v Polju je postala tudi pretesna. Najeti so morali tri prostore v tujih hišah, vse pa kaže, da bodo o pričetku šolskega leta zopet nove sitnosti, ker imamo do 700 za šolo godnih otrok. Treba bode na vsak način misliti tudi v Polju na novo šolsko poslopje, ker staro se ne da primerno popraviti. — Občinske naklade imamo letos skupno 43 odstotkov. Čutimo še vedno posledke potresa. Ker smo morali takrat porušeno župno cerkev malodane do tal podreti in na novo zidati. — Pasji kontumac je pri nas odpravljen. V celi občini se je za časa kontumaca po konjaču pokončalo 160 psov. Pasji davek je letos sklenjeno pobirati po 6 K od psa. Proti temu sklepu občinskega odbora so se nekateri posestniki pritožili, a deželni odbor je pritožbo zavrnil. Smo radovedni, bode li županstvo svoj sklep izvrševalo; navadno pri nas, kdor rad plača, plača, kdor pa ne plača rad pasjega davka, mu pa plačati ni potreba, ker ga nihče k temu ne prisili.

— **Učiteljske vesti.** Častno kolajno za 40letno zvesto službovanje je prejel nadučitelj Josip Franke. — Suplent Fran Kos na enorazrednici na Grosupljem je nameščen kot začasni učitelj istotam. — Provizoričnim učiteljicam na Dobrovi pri Ljubljani je imenovana dosedanja ondota suplentinja Gizela Ušeničnik. — Deželni šolski svet je dogovorno z deželnim odborom odobril nastavitve dveh izpraznjenih potovalnih učiteljic za ženska ročna dela v okraju Postojna s sedeži v Postojni in Vipavi.

lj Umrla je v Gornjem Tustanu gdč. Marija Dežman, stara 80 let.

Štajerske novice.

š Za pomoč po toči oškodovanim. Prepozno za sobotno številko smo prejeli iz Gradca: Korošec je interveniral pri namestniku za hitro pomoč poškodovanem po toči v ptujskem in mariborskem okraju ter da si namestnik ogleda poškodovane kraje. Prihodnji teden pride namestnik na Spodnje Štajersko.

š Shod v Št. Lovrencu na Dravskem polju. — **Nezaupnica dr. Ploju.** Včeraj se je v Št. Lovrencu na Dravskem polju vršil shod, na katerem je poročal državni in deželni poslanec dr. Korošec o političnem položaju in o češko-slovenski obstrukciji. Zborovalci so z velikim navdušenjem izrekli zaupanje poslancem »Slovenskega kluba« ter jih pozvali, naj vstrajajo na svojem stališču. Zborovalci so izrekli nezaupnico dr. Ploju, ker je v najhujšem boju zapustil svoje tovariše.

š **Mladeniški shod v Št. Lovrencu** je bil zelo lep. Govorili so gg.: deželni in državni poslanec dr. Korošec, dež. poslanec in župnik Ozmeč, kaplan Zorko, mladeniči Šut, Kolman, Ver, Ducman, Fric. Po litanijah v farni cerkvi so se fantje zopet zbrali v mlekarini, kjer je g. deželni poslanec Ozmeč razložil stroj šentlovenske mlekarne in razni ustroj v mlekarini. Mladeniči so z zanimanjem sledili njegovim poučnim izvajanjem. Shod bo ostal dolgo v lepem spominu.

š **Sijajno se je obnesel shod**, ki sta ga imela poslance Pišek in dr. Verstovšek dne 1. avgusta v Doliču. Prostor Jastrobnikove gostilne so bili nabito polni. Z veliko pozornostjo so poslušali kmetje govora poslancev, njima glasno pritrjevali, sami izražali svoje zahteve in ju pozivali, naj delujeta z vsemi močmi in sredstvi, da postane slovenski kmet vendar enkrat enakopraven državljan v Avstriji in deželan na Štajerskem. Kmet A. Založnik predlaga k sklepu sledeče resolucije, ki se sprejmejo soglasno: Na shodu pri Sv. Florijanu v Doliču zbrani volivci konjiškega in slovenjgraškega okraja 1. izrekajo poslancema popolno zaupanje in toplo zahvalo za njun trud za nar. in gospodarski prosep kmečkega prebivalstva; 2. navdušeno odobravajo odločni nastop »Slovenskega kluba« v državni zbornici; 3. ogorčeno obsojajo vsako needinost v tem odločilnem boju; 4. odločno ugovarjajo, da c. kr. uradi občejejo s slovenskim prebivalstvom v nerazumljivi nemščini; 5. zahtevajo, da se ljudsko šolstvo preustroji primerno krajevnim razmeram, in da država zdatno prispeva k neznosnim šolskim stroškom; 6. pozivajo deželne poslance, da vse moči zastavijo, da se tako kvarna lovska postava kmalu spremeni kmetom v korist.

š **Podpredsednik S. K. Z. umrl.** V soboto je umrl v Hošnici pri Laporju veleposesnik in II. podpredsednik Slovenske kmečke Zveze g. Franc Mlakar. Rajni je bil odločen v vseh stvareh, skoraj vsi kmetje na Spodnjem Štajerskem so ga poznali po njegovih navduševalnih govorih na raznih shodih. Bodi vrlemu možu zemljica lahka!

š **Imenovan** je dr. J. Somrek za profesorja pastoralne na mariborskem semenišču.

š **Finančno okrajno ravnateljstvo** v Morihoru razpošilja slovenski duhovščini obdaje radi petletnih doklad z nemškim plačilnim nalogom. Kdor ima kaj narodnega ponosa, ga pošlje nazaj!

š **Promoviran** je bil na graškem vseučilišču za doktorja prava g. Šaša Poznik iz Novega Mesta.

š **Umrl** je v Šmarju pri Jelšah umirovljeni sodni oficijal gosp. Jožef Kolarič.

š **Pri kopanju utonil** je v Dravi pri Ormožu učenec tretjega razreda ljudske šole Kirič.

š **Nemški nakup.** Kupil je nemški Radgončan Kleinoscheg od g. Nemca v Hrastju-Moti podjetje za izdelovanje cementa. Premestil ga bode v Radgono.

š **Umrl** je pri Mali Nedelji nagle smrti kovač v Drakovcih M. Šrol.

Ljubljanske novice.

lj **Vseslovan in nemška pisma.** Neki ljubljanski Slovenec nam je poslal naslednje pismo, katerega tudi Slovencem razpošilja župan Ivan Hribar. »Laibach (!) am 1. Juni 1909. Euer Wohlgeboren! Wir erlauben uns Ihnen höflich bekannt zu geben, daß die General-Versammlung der Mitglieder der Bank »Slavia«, welche am 11. Mai l. J. stattfand, den Entschluß faßte, die Dividende für das Verwaltungsjahr 1908 nicht auszu zahlen, und zwar aus dem Grunde, um den Dividendenfond zu stärken und der Bank auf diese Weise zu ermöglichen, künftighin eine größere Dividende zur Auszahlung bringen zu können. Der beigelegte Erlagschein lautet für die ganze Rate, also ohne Dividendenabzug, und wir ersuchen Sie, sich denselben bei der Einzahlung der Rate für Juli l. J. gefl. bedienen zu wollen und auch die weiteren Raten bis auf Widerruf in vollem Betrage zu entrichten. Die Erlagscheine, welche sich mit verrechneter Dividende noch in Ihrem w. Besitze befinden, wollen Sie vernichten. Indem wir Sie bitten, uns auch weiterhin Ihr vollstes Vertrauen gefl. erweisen zu wollen, geben wir uns der an-

genehmen Hoffnung hin, daß wir uns schon nach der nächsten General-Versammlung in der günstigen Lage befinden werden, Ihnen die erfreuliche Nachricht mitteilen zu können, daß die Dividende wieder zur Auszahlung gelangt, und in dieser Hoffnung zeichnen wir mit aller Hochachtung: General-Repräsentanz der gegenseitigen Versicherungs-Bank »Slavia« in Laibach. Iv. Hribar m. p. Jos. Kuhar m. p.« — Taka pisma pošilja župan Hribar notorično slovenskim zavarovancem za življenje! Za kaj je vse Hribarju nemščina do bra! Mar je bila zastoj prelita kri 20. septembra?, bi kričal »Narod«, če bi tega slučajno ne storil patentirani Vseslovan Ivan Hribar.

lj **Nemške sodnike** pri okrajnem sodišču v Ljubljani zahtevajo »Deutsche Stimmen«. Kaj pa še?

lj **Od državne policije.** Provizorični policijski komisar g. dr. Stanislav Trnovc je imenovan za definitivnega policijskega komisarja.

lj **Fzm. Gerba**, poveljnik zagrebškega vojnega zbora, je v Ljubljani in v Postojni preživel svoj osemndnevni dopust. Včeraj se je vrnil v Zagreb.

lj **Stavka delavcev na progi južne železnice** od Trsta do Ljubljane in Maribora se pripravlja. Danes je zborovalo v Ljubljani 300 teh delavcev, ki so sklenili odpotovati na Dunaj deputacijo k ravnateljstvu. Ako potem tekom osmih dni ne bo odgovora, pomečejo delavci orodje proč in prično stavko.

lj **Sestanek slovenskih učiteljskih abiturientov** v abiturientin se je vršil včeraj v nedeljo popoldne v »Mestnem domu«. Abit. Hočevnar otvoril zborovanje, na njegov poziv se izvoli predsednikom abit. Drofenik, podpredsednica abit. gdč. Sever, podpredsednik abit. Sosič (Koper), zapisnikar Vudler (Maribor). Deželni poslanec Gangl se oglasi k besedi ter pozdravi zborovalce v imenu »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev«. Pravi, da morajo učiti slovensko ljudstvo samostojnosti. Šolstvo se mora osvoboditi vseh verskih in političnih motivov. Učitelji morajo biti narodnjaki, naprednjaki in demokratje. Tako je Gangl agitiral za liberalno učiteljsko organizacijo. Eksekutiva narodnega radikalnega dijaštva je poslala pismen pozdrav, v katerem naznania, da se nihče ne more udeležiti sestanka vsled obilnih priprav za septemberski shod ter vabi na ta shod. (Kolikor nam znano, »Slovške zveze« in »Slov. dijaške zveze« nihče ni vabil.) Abit. Škof je prvi referiral o »Deželnih učiteljskih društvih«. V zabavo navajamo nekaj stavkov. Pravi, da se bje boj dveh svetovnih naziranj. Ruši se poslopje dogem in verskih bajk. Učitelji naj ne iščejo opore med tistimi, ki so višji od njih, in tistimi, ki so nižji od njih. Sadovi »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev« so večji kot pa »Slovške zveze«. Potem pa pove, da slovensko učiteljstvo ne pozna načel teh učiteljskih organizacij. »Slovškova zveza« je za nič, ker ima »kulturni nasprotujoče krščansko svetovno naziranje; klerikalizma, duhovske aristokracije, konservativna starokopitna načela zametujejo znatnost. Večina učiteljstva prestopa iz organizacije v organizacijo in se ne zaveda, da pripoznava s tem nova načela. Popolna politična in kulturna nezrelost se kaže vsepovsod! Nihče se ne zmeni za načela, ki jih ločijo. (Tako je!)« — Referent Kavčič govori o okrajnih učiteljskih društvih. Pove, da je učitelj Pesek napravil načrt za reorganizacijo teh društev, a kaj pomaga, ko ni ljudi, da bi delali. (Verujemo!) Drugi referati so bili več ali manj dobri. Govorili so abit. Sosič iz Koprca o »razmerah na koprskem učiteljskem«, abit. gdč. Keržič o »Ženskem vprašanju in učiteljici«, gdč. Šusteršič o »Narodni vzgoji«, abit. Vrhovec o »Pomenu telovadbe«, abit. Cerar o »Šoli in domu«. Po vseskozi stvarnem in dobro izdelanem referatu abit. Vrhovca se je oglašil k besedi Gangl in na dolgo in široko agitiral za »Sokola«. — Našim so rekli, da bo prireditev popolnoma nestranskarska, liberalni tovariši in Gangl pa so bili toliko netaktni, da so prireditev izrabili v svoje namene. Da bo tako, se nam je zdelo, zato tudi razven neke male notice o tem sestanku nismo hoteli priobčevati reklamnih notic. — Zvečer je bila na vrtu »Narodnega doma« veselica, še dosti dobro obiskana. Lastni sekset na lok abiturientov, petje in druge zabave so bile zadovoljive.

lj **Veselica liberalnega neizobraževalnega društva v Vodmatu** je bila včeraj jako slabo obiskana! Mislili so Miha et cons., da bodo kakš liberalni majorji tudi dospeli! A ni jih bilo! Se Vam bodo pa mogoče sedaj oči odprle, da je imel gosp. Fortič prav, ko je predlagal resolucijo, katere je bila soglasno sprejeta, in sicer: Občni zbor polit. izobraž. in gospod. društva izreče svoje nezaupanje in obžalovanje vsem liberalnim poslancem, ker se nihče izmed njih za društvo ne briga!

Vodmatčani, pogledjte, ta resolucija je bila soglasno sprejeta, a »fetušali« so jo! Pri-pominjamo, da je bil včeraj na veselici tudi padli podpredsednik stranke dr. Triller, če namreč — ni hodil po Škofiji Loki? Ne?!

lj **Z afero opernega pevca Leser Lasarija in ravnatelja nemškega gledališča Wolfa** se je sedaj pečalo tudi najvišje sodišče na Dunaju, ki je pa proti sodbama ljubljanskega okrajnega in deželnega sodišča razsodilo na korist Wolfu. Ubogi Leser Lasario bo moral plačati ogromne stroške.

Naročajte „Slovenca“!

Razne stvari.

Poslanca grofa Sternberga je častniški častni sod popolnoma rehabilitiral.

Velike povodnji so v Mandžuriji. Na tisoče ljudi je utonilo.

Umestne železniške odredbe za potujoče ženske. Železniška uprava v Nemčiji je odredila, da morajo na vseh vlakih biti posebni oddelki za potujoče žentstvo. Zlasti mora železniško osonje paziti na to, da dobe mladoletne deklice, ki potujejo brez spremstva, prostor vsikdar v ženskih oddelkih, ali vsaj v oddelkih, v katerih se vozijo razven moških tudi starejše ženske. Nikakor pa se tako dekle ne sme namestiti v praznih oddelkih tudi ne ženskih, in ako slučajno med potom izstopijo vse druge ženske in se mora dekle peljati naprej, mora konduktar to takoj prijaviti vlakovodji, ki poišče primerno mesto v kakem drugem tudi po ženskah zasedenem oddelku. Ta odredba velja v polni meri tudi za najnižji železniški, t. j. IV. razred. Seveda pa se starejših žensk ne sili potovati v ženskem oddelku, marveč se jim mora isti le na njih željo dati na razpolago.

Tvornica v plamenu. Zgorela so v erzsebetfalški tvornici popolnoma skladišča. Škoda cenijo na 700.000 do 800.000 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

NAŠI SHODI. Novo Mesto, 2. avgusta. V Št. Petru pri Novem Mestu je imel dr. Lampe sijajen shod. Ob splošnem pritrjevanju je izjavljal, da se vlada moti, ako meni, da bo s kako politiko izstradanja odvrnila volivce od S. L. S. Ves slovenski narod pozdravlja obstrukcijo ter hoče po svojih poslancih si izvojevati narodno enakopravnost. Shod je z velikim navdušenjem izrekel zaupnico poslancem ter jih pozval, naj v boju vstrajajo.

BOJI MED ČEHI IN NEMCI. Dunaj, 2. avgusta. V Schwechatu so se včeraj vršili češka in nemška slavnost. Nemci so Čeha napadli s palicami in kamni. Navzočih je bilo 100 orožnikov, Ko so Čehi v spremstvu orožnikov odšli, pozivala sta pql. Malik in Mühlwert, naj Nemci na Dunaju in v okolici ne trpe nobenih čeških slavnosti.

BIVŠI CESARJEV ZDRAVNIK UMRL. Dunaj, 2. avgusta. Bivši cesarjev zdravnik dr. Bielka je v starosti 80 let umrl.

VLOM RUSKIH BANDITOV PRI BANČ-NEM RAVNATELJU.

Tarnopol, 2. avgusta. V stanovanje odvjetnika in bančnega ravnatelja Czykajluka sta vlomila dva našemljena bandita, ki sta hotela vlomiti v verthajmarco, a sta se prestrašila in pobegnila.

FZM. LASSER UMRL. Dunaj, 2. avgusta. Bivši domobranski minister fzm. Lasser je danes v Solnogradu umrl zadet od kapi.

SRBSKI ČASTNIKI V NIŠU PROTI KRALJU PETRU.

Niš, 2. avgusta. Zadnji obisk bolgarskih častnikov v Carigradu, njihovo pobratimstvo s Turki in poročilo srbskega poslanika v Sofiji o nameravani zvezi Bolgarije s Turčijo, je tukajšnje častnike razburilo proti vladi in proti kralju Petru. Častniki so osobito razburjeni, ker se srbska vlada ne približa Bolgariji. Niški častniki so izročili bivšemu srbskemu prestolonasledniku tajno adresno, ki ga poziva, naj prične energično akcijo proti kralju in proti radikalnim ministrom, ker drugače nastopijo sami. Adreso je podpisalo 166 častnikov.

ZEPPELINOV OBISK ZRAKOPLOVNE RAZSTAVE V FRANKOBRODU.

Frankobrod, 2. avgusta. Zeppelinu, ki je obiskal s svojim vodilnim zrakoplovom frankobrodsko razstavo, so priredili velikanske ovacije. Danes je Zeppelin ob 9. uri dopoldne odplul v Kolin. Aeroklub Zedinjenih držav je

imenoval Zeppelina za svojega častnega člana. V Kolinu se delajo za Zeppelinov sprejem velikanske priprave. Zeppelinov zrakoplov straži 130 vojakov. V soboto je bila frankobrodsko razstava tako obiskana, da je znašala vstopnina 32.000 mark.

Frankobrod, 2. avgusta. Včeraj je bil tu aretiran neki mož, ki je risal Zeppelinov zrakoplov.

RUSKI PRESTOLONASLEDNIK OBOLEL.
Peterburg, 2. avgusta. Ruski prestolonaslednik Aleksi je obolel na kostni jetiki.

ŠPANSKA VSTAJA.
Madrid, 2. avgusta. Tudi včeraj je bilo v Barceloni mirno. Delavstvo je že pričelo v nekaterih tvornicah zopet delati.
Madrid, 2. avgusta. V Barceloni je bilo ob nemirih ubitih 400 oseb.
San Sebastian, 2. avgusta. List »La Voz« je objavil dekret španskega ministra za notranje zadeve, ki prepoveduje vsako poročilo z bojišča, ki ne soglaša z uradnim poročilom. Ojstro se prepoveduje objava podob o nemirih v Kataloniji.

Madrid, 2. avgusta je bilo ustreljenih 40 republikanov, ne da bi bili postavljeni prej pred sodišče. Med ustreljenimi je tudi glavni urednik lista »Progresse«.

PRED ODLOČILNO BITKO V AFRIKI.
Pariz, 2. avgusta. Ministrskemu svetu je naznanil min. predsednik Maura, da se je položaj izboljšal in da ni bilo novih bojov. Španske čete se omejujejo na obstreljevanje Gurugu gorovja. Kakor hitro dobi general Marina ojačenja, prične z odločilno bitko.

London, 2. avgusta. V londonskih krogih se trdi, da priskočijo Francozi Špancem na pomoč, ako bi bil položaj za Špance pri Melilli trajno neugoden.

London, 2. avgusta. Proti Melilli sta odpluli dve angleški torpedovki.

Madrid, 2. avgusta. Ustanavlja se četa prostovoljcev za boj proti Kabilom. Veliko mladih mož je že prijavilo vstop.

Madrid, 2. avgusta. Kabilom primanjuje streliva in živil. Kabili delajo sami patrone, a jih ne napravijo dovolj.

Madrid, 2. avgusta. Za maroško vojsko porabi španska vlada blagajniške preostanke in svoje vloge pri španski banki v višini 50.000.000 pezeta. Vlada upa, da ji ne bo treba najeti posojila.

Madrid, 2. avgusta. Po najnovejših poročilih razpolagajo Kabili s 20.000 možmi.

Melilla, 2. avgusta. Kabili so dobili znatna ojačenja in taborje pred Melillo. Vsak hip je pričakovati bitke.

POBEGLI HUODELCI IZ KRAKOV-SKIH JEČ.

Krakov, 2. avgusta. Iz št. Mihelske ječe so pobegnili roparji Lata in njegovi trije tovariši. Lata je bil pri zadnji porotni razpravi obsojen na smrt, njegovi trije tovariši pa v večletno težko ječo. Te dni bi se bila morala izvršiti smrtna obsodba in so nameravali prepeljati Latove tovariše v neko kaznilnico v zahodno Galicijo. Včeraj popoldne je našel paznik prazen zapor, v katerem so bili zaprti Lata in tovariši. Dognali so, da so prepili hudodelci železno omrežje in pobegnili skozi kanal, ki vodi k Visli. Včeraj hudodelcev še niso dobili. Krakovsko prebivalstvo je zaradi bega grozno razburjeno.

VELIKANSKA PARADA ANGLEŠKEGA BRODOVJA.

Lolent, 2. avgusta. Ob sobotni paradi angleškega brodogradnje, je kralj Edvard pregledal brodogradnje, ki je bilo razvrščeno v dolžini 18 milj.

1300 HIŠ POGORELO.
Ozaka, 2. avgusta. Posrečilo se je, včeraj omejiti grozen požar, ki je uničil 1300 hiš.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 2 avgusta

Pšenica za oktober	13.72
Pšenica za maj 1910	13.92
Rž za oktober 1. 1909.	9.96
Oves za oktober	7.60
Koruzna za julij 1909	7.72
Koruzna za maj 1. 1910	7.11

Efektiv: — — —.

Podružnice
Spiljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.
598 52-1

Meteorološko poročilo.
Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 738.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Veetrovi	Oblobo	Padačina v 24 urah
31 9. zveč.	737.9	21.1	sl. szah.	skoro obl.	
1 7. zjut.	39.0	15.1	sl. jvzh.	megla	1.8
2. pop.	37.1	26.2	sl. zahod	jasno	
1 9. zveč.	36.6	22.0	sl. jzah.	jasno	
2 7. zjut.	36.5	15.5	sl. jvzh.	megla	0.0
2. pop.	33.5	30.0	sl. jvzh.	sk. jasno	

Srednja predvčerašnja temp. 20.9°, norm. 19.7°.

Srednja včerašnja temp. 21.1°, norm. 19.7°.

Mesto vsacega posebnega obvestila.
+ 2136 1-1
Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je Vsemogočni poklical našo ljubljeno mater, oziroma sestro, svakinjo, gospo
Slavico Dornik roj. Köchl
danes dne 1. avgusta ob polu 6. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni prevideno s sv. zakramenti v dobi 25. let k Sebi v boljše življenje. Pogreb predrage bode dne 2. avgusta ob 4. uri popoldne iz deželne bolnišnice k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo brala dne 3. avgusta ob 9. uri dop. v farni cerkvi sv. Jakoba. Preblogo pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.
Ljubljana, dne 1. avgusta 1909.
Žalujoči ostali.

Meblirano sobo s postrežbo

iščeta dva mirna dijaka. Ponudbe pod »520« poste restante Ljubljana, do 4. avgusta. 1-1

DVA KNJIGOVEZA-POMOČNIKA

pridna in trezna delavca, posebno izvežbana v izdelovanju zlate obreze, sprejme **takoj Družba sv. Mohorja v Celovcu**, kateri naj se pošljejo ponudbe z zahtevano teder-2131 sko plačo. 5-1

Nova hiša

blizu »Zvezde« se iz proste roke pod ugodnimi pogoji **ceno prodaja**; v pritličju pripravna za malo obrt s stanovanjem. Naslov pove upr. tega lista. 2124 (1)

Učenca

2009 sprejme v trgovino z mnogovrstnim blagom 3-1

Ferd. Hlebš v Kranju.

Dr. Ivan Oražen
ne ordinira od danes naprej do 9. avgusta
2110 2-1

Zahvala.
2130 1-1
Podpisana izrekava svojo najtoplejšo zahvalo za dokaze velike ljubezni in spoštovanja do prerano umrlega gospoda
Stanko Peharc
mestnega župnika v Črnomlju.
Zlasti bodi najsrčnejša zahvala mil. g. prostu dr. Elbertu, vsej duhovščini novomeškega kapitlja preč. g. dekanu Erzariju č. c. usmiljenim bratom, oo. frančiškanom in vsem duhovnim sobratom, ki so v tako v obilnem številu prihiti izkazati zadnjo čast ljubljenu bratu.
Dalje se zahvaljujemo vsem zastopnikom uradov, ki so vkjub dolgi poti spremili umrlega k zadnjemu počitku, zlasti blag. g. okrajnemu glavarju črnomalskemu, in zastopnikom c. kr. sodnije v Črnomlju in Novem Mestu.
Hvala odborom mestne občine Črnomelj, mestne hranilnice za krasne vence, zastopnikom, cestnega odbora, požarne bramb. izobraževalnemu društvu v Črnomlju, Marijini družbi črnomalski kakor tudi metliški, pri kateri se morava zlasti zahvaliti g. kaplanu St. Dostal za trud, s katerim je izbral svoje vrle »Orle.«
Zahvaljujemo se dalje g. pevovodji Ig. Hladniku, g. učitelju Schillerju, in vsem pevcem, za krasne žalostinke. Vsem, ki so pripomogli, da smo dragemu župniku izkazali dostojno zadnjo čast kličevo: Bog bodi plačnik!
V Črnomlju, dne 30. julija 1909.
J. R. Kubinek, Mir. Rodič
kaplana.

Zdravilišče Toplice
na Kranjskem, dolenska železn. postaja Strazha-Toplice.
Okratov vrelec 38° C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, išias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim, Velike kopeli, separata kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobre in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno
896 12-1 **zdraviliška uprava.**

Lepo solčno in zračno
stanovanje

je za oddati za november na št. 26., cesta na južno železnico v I. nadstropju. 3 sobe, kuhinja, klet, drvarnica, podstrešje in lep vrt. Več se poizve istotam v II. nadstropju. 2132 3-1

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, sobo za služkinjo, vsemi pritliklinami in delom vrta je v I. nadstropju hiše št. 26. na Resljevi cesti s **1. novembrom za oddati.** Več se izve pri kamnoseku **Tomanu.** 2134 3-1

Št. 1082.
Služba zdravnika.
Razpisuje se **služba občinskega zdravnika** za mestno občino **Punat na otoku Krku.**
Letna plača K 2400.—.
Treba je dokazati:
1. usposobljenost iz vsega zdravilstva,
2. avstrijsko državljanstvo,
3. znanje hrvatskega jezika.
Zdravnik sme imeti domačo lekarno.
Drugi pogoji so na vpogled pri podpisnem uradu. Prošnje je treba doposlati do 31. avgusta t. l.
Občinsko predstojništvo Punat, dne 22. julija 1909.
2070 1 Načelnik: **F. Orlič.**

Vinske sode
iz hrastovega lesa in sicer:
30 komadov od 6 do 8 hektov
10 " " 15 do 18 " "
1 " " 30 " "
1 " " 50 " "
1 " " 60 " "
oddaja po primerni ceni: **M. Rosner & Co**
295 v Ljubljani. 156-1

V uvaževanje.
Ker je vsled bolezni odločil **g. Guido Zeschko** po 36 letnem delovanju
glavno zastopstvo zavarovalne družbe 'The Gresham' v Ljubljani
se je isto poverilo **g. Viktorju Moró**, Ljubljana, Marije Terezije c. 2. Dunaj, 1. avgusta 1909.
The Gresham Life Assurance Society Ltd.
Ravnateljstvo filijalke za Avstrijo Richard Tagger.
2138 1-1

E 1844/9
7
Dražbeni oklic.
E 1844/9
Vsled sklepa z dne 27. julija 1909, opravilna številka 7 se prodajo dne 5. avgusta 1909 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Metelkova ulica št. 1 in Tržaška cesta št. 4 na javni dražbi: razno specerijsko blago, več vreč moke, en stroj za testo (Semelteigmaschine) razna hišna oprava i. t. d., i. t. d.
Reči se smejo ogledati dne 5. avgusta 1909 v času med 9. do 1/2 10. uro dopoldne v navedeni hiši.
C. kr. okrajna sodnija Ljubljana, oddelek V.
27. julija 1909.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih **1/2 %**
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.
Podružnice
Spiljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -
Odgovorni urednik: **Ivan Štefa.**